

BROEDVOGELINVENTARISATIES IN DE A.W.DUINEN.Inleiding.

Vanaf 1962 worden er al broedvogelinventarisaties door leden van de VWG Haarlem in de A.W.duinen verricht. In 1970 bleek uit inventarisaties van een aantal terreinen, dat de vogelstand door bepaalde vormen van terreinbeheer sterk achteruit was gegaan. Dit kon pas na de uitvoering van de terreinwerkzaamheden geconstateerd worden. Om te trachten over het totale A.W.gebied een indruk te krijgen van waar de vogelrijkste of kwetsbare terreinen zich bevonden, werd in 1971 begonnen met groter opgezet inventarisatiewerk.

Het was de bedoeling om in een aantal jaren het totale gebied van 3340 ha te inventariseren, om tot een avifauna van de A.W.duinen te komen. Hierdoor zou het mogelijk zijn om in de toekomst de terreinbeheerder vooraf te adviseren bij uitvoering van noodzakelijk geachte vormen van terreinbeheer.

Vanaf dat jaar werden door een wisselend aantal leden van de Vogelwerkgroep Haarlem broedvogelinventarisaties uitgevoerd in terreinen met een oppervlakte van gemiddeld 250 ha per jaar. Van 1974 t/m 1978 werden terreinen met een grotere oppervlakte onderzocht, waarbij ook iets minder nauwkeurig geteld werd, omdat in die jaren de gegevens mede verzameld werden voor de Avifauna West Nederland. In 1973 werd zelfs ca. 1000 ha door een betaalde kracht geïnventariseerd.

Na 1978 waren we het inventariseren van grote terreindelen moe en buiten de medewerkers van het ringstation verdwenen alle tijdelijke vogelwerkgroepkrachten weer naar andere gebieden in de regio. De watervogels en de roofvogels werden door de ringgroep nog wel jaarlijks geteld, maar van de andere vogelsoorten kwamen geen jaarlijkse gegevens meer beschikbaar.

Wel was de Vogelwerkgroep Noordwijk in 1978 begonnen met het inventariseren van het Zuidhollandse deel van de A.W.duinen. Er werden jaarlijks vrij grote terreinen van gemiddeld 250 ha geteld. In een cyclus van 4 jaar werden de ca 1000 ha grote Zuidhollandse A.W.duinen onderzocht. Dit onderzoek leverde al interessante gegevens op.

Intussen was in 1980 de vossenpopulatie dermate gegroeid dat het duin vol raakte. Er werd toen door sommige personen gepubliceerd dat de vogelstand in de duinen ernstig achteruit ging onder invloed van de vossen. Dit gold vooral voor de op de grond broedende vogels.

Het ontbreken van jaarlijkse broedvogelgegevens uit de A.W.duinen werd hierdoor steeds meer als een gemis ervaren. Ondergetekende liep al enige jaren rond met het idee om te proberen d.m.v. het inventariseren van steekproefgebiedjes, jaarlijks gegevens over de broedvogelstand te verkrijgen. Deze inventarisaties zouden een soort vinger aan de pols functie moeten krijgen. Hier was echter wel de nodige mankracht voor nodig en er moest een goede methode gevonden worden om gestandaardiseerd te inventariseren.

In 1983 ontwikkelde SOVON een inventarisatiemethode, waarmee steekproefgebiedjes in het hele land onderzocht konden worden. Hierdoor zou de landelijke broedvogelstand gevolgd kunnen worden. Deze nieuwe methode was gestandaardiseerd.

ceerd en het was niet meer nodig om het juiste aantal broedvogels wat in een bepaald gebied broedt vast te stellen. Het is nu de bedoeling om in een reeks van jaren trends zichtbaar te kunnen maken, waardoor meer gefundeerde uitspraken over voor-of achteruitgang van bepaalde vogelsoorten te maken zijn.

Dit moet nu gebeuren door in een vastgestelde tijd het aantal territoria te bepalen. Per terreinsoort en oppervlakte is deze tijd verschillend en ook het soort van de te verzamelen waarnemingen is voorgeschreven. Dit alles staat beschreven in een zeer uitgebreide handleiding. Deze nieuwe methode wordt het Broedvogel Monitoring Prokekt (BMP) genoemd.

Bovenstaande ontwikkelingen leidden ertoe dat in 1984 begonnen werd met steekproefgebiedjes te inventariseren in de A.W.duinen. In totaal werden toen 12 leden van de Vogelwerkgroep Haarlem bereid gevonden om hier aan mee te doen. In 1985 is dat aantal deelnemers al gegroeid tot 21. Omdat lang niet alle leden bereid of in staat waren om volgens de BMP methode te inventariseren, werd ook toegestaan om op de verbeterde Bloem-methode te tellen, aangevuld met de hoofdlijnen van BMP. De interpretaties zouden volgens de BMP methoden verricht worden, zodat de verkregen gegevens toch ook voor BMP bruikbaar zouden zijn. Ik heb getracht bij de terreinkeuzes een dwarsdoorsnede van het duin te verkrijgen, waar zoveel mogelijk alle belangrijke biotopen in vertegenwoordigd zouden zijn. Bij de terreinkeuze werd ook rekening gehouden met de wensen van de terreinbeheerder. In deze gevallen ging het om na te gaan wat bepaalde beheersproeven voor een gevolgen zouden hebben voor de broedvogelstand.

In eerste instantie kwamen hier twee terreinen voor in aanmerking, dit was het "Eiland van Rolvers" waar begrazingsproeven met rundvee uitgevoerd zouden worden en "Mikwel" wat tijdelijk ingerasterd zou worden om de ontstane erosie door te veel betreding tegen te gaan. In 1985 kwam daar "de Beukenlaan" nog bij hier wordt getracht om plaatselijk weer hakhoutbosjes terug te krijgen, door om de 5 à 6 jaar de hiervoor uitgekozen voormalige hakhoutbosjes geheel af te hakken.

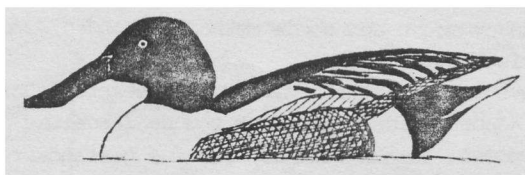
Het "Rozenwaterveld" werd uitgekozen door het aldaar aanwezige specifieke biotoop van uitgestrekte met Duinroosjes begroeide hellingen.

Het is de bedoeling dat alle terreinen een flink aantal jaren geïnventariseerd gaan worden.

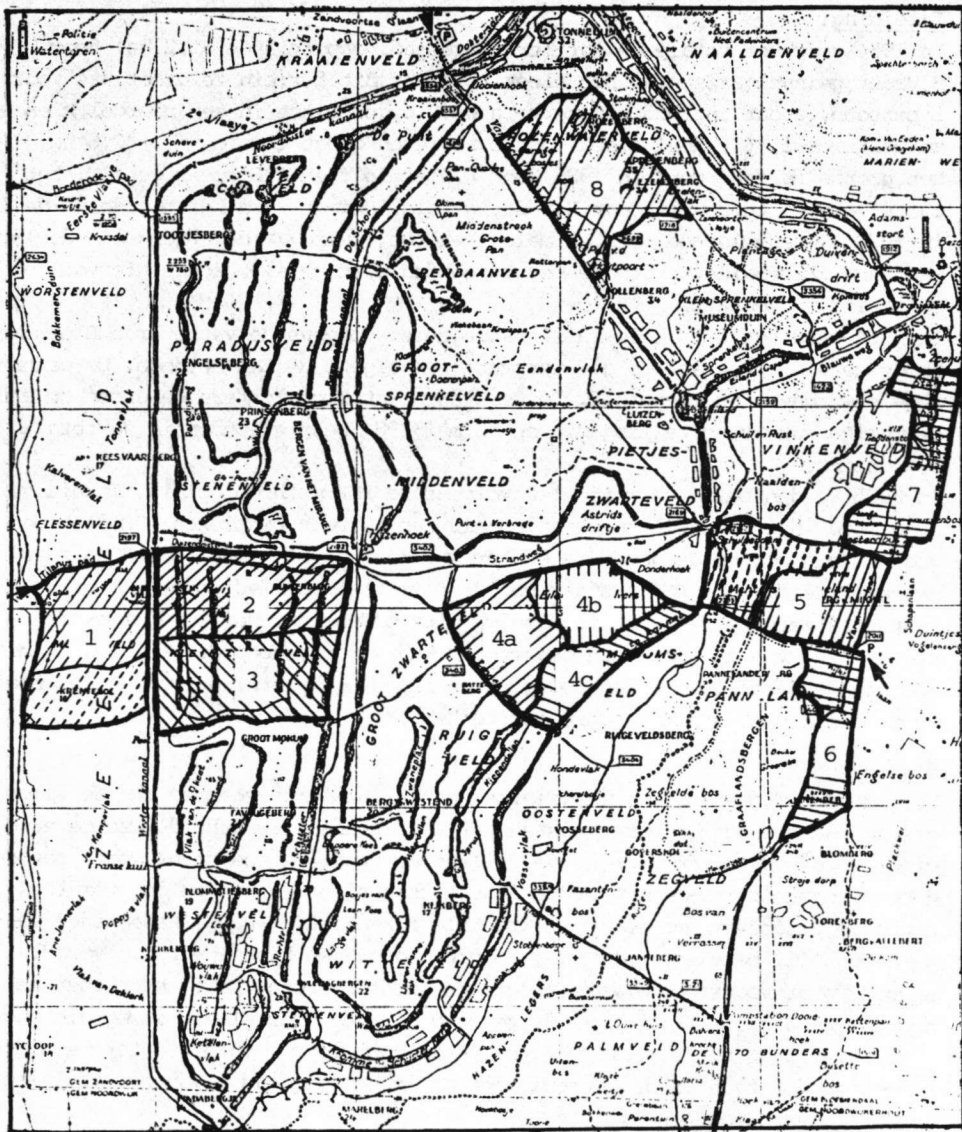
Inmiddels zijn nu van de meeste terreinen gegevens beschikbaar over twee jaar. Het is daarom interessant om nu met de presentatie van deze gegevens te starten. Getracht zal worden om (als deze voorhanden zijn) ook enige historische gegevens te vermelden. Vooral biotoopveranderingen en oudere broedvogelaantallen zijn belangrijk.

De coördinator A.W. inventarisatie

Hans Vader.

KAART VAN HET NOORDELIJK DEEL A.W. DUINEN.

= telgebied.

= uitbreiding van bestaand telgebied.

1 = Mussenveld.

5 = Mikwel.

2 = 2e Infiltratiegebied Noord.

6 = Panneland.

3 = 2e Infiltratiegebied Zuid.

7 = Beukenlaan.

4a= Eiland van Rolvers West.

8 = Rozenwaterveld.

4b= Eiland van Rolvers Noord.

4c= Eiland van Rolvers Zuid.